

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 22 November

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste Postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel en diegenen welke geene 5 regels belopen, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te s Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT

ROME.

De *Diario* van den 30 October deelt eenige berigten mede over Mgr. den Bisschop van Maronée vikaris apostoliek van het westelijk Oreañe. Deze tijdingen zijn gedagteekend uit Stokianga, in Nieuw-Zeeland van den 21 Mei jl. De prelaat had de eilanden van Wallis en Fortuna aangedaan, was aldaar door de hoofden, die met genoeg het aanbod hadden aangenomen, hetwelk hij hun gedaan had om aldaar twee missionarissen te laten, zeer wel ontvangen. De inwoners schenen zeer veel genegenheid voor den godsdienst, aan den flag te leggen. Te Nieuw-Zeeland is een stamhoofd het eerst gedoopt geworden en had den naam van *Gregorius* aangenomen; kort daarna werd den H. Doop aan de dochter van een der Chiefs van het eiland toegediend, die de namen van Maria Anna had ontvangen.

Bemiddeler van den Koning van Pruisen, Prins Hendrik, die sedert langere tijd het Catholisch geloof heeft aangenomen, bevindt zicth te Rome en is daar zeer aangezonden. De hertogin Juliarriere van Anhalt-Cöthen, hetre zuster van den Koning van Pruisen, die in Pruisen echtgenoot tot het roomsch Catholijk geloof is teruggekeerd, is ook gedwongen geweest het hof van Berlijn te verlaten; zij heeft zich naar Oostenrijk begeven. De nieuwe Vrouw van den Koning heeft wel mogelijk om dergelijke moeilijkheden voortekomen, de nieuwe koninklijke Kerk.

In de laatste maanden van Zijne Heiligheid, protonotaris apostoliek en kanunnik der patriarchale basiliek van het Vatikaan. De steden van Benevent, Civita Vecchia en Pésaro herinneren zich met erkentelijkheid de administratie van den godvruchtigen en geleerden prelaat. Sedert 1816 werd hij door den H. Vader tot de hoogste staatsbedieningen geroepen en vervulde de functien van President der Comarca te Rome en van Secretaris der congregatie van den Cens.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 18 November.

De *Augsburgsche Zeitung* van den 13 October onder het rubrick, Aken deelt de volgende tijding mede, die bewijst dat het pruisisch-Gouvernement er verre af is den wederstand der Catholijken uitgedoofd te hebben.

Wij vernemen uit eene goede bron dat onze Geestelijkheid, noorzegzelen door den heer *Claessen*, Kanunnik Capitulair en door al de dekens van ons provinciaal distrikt, den Koning van Pruisen den terugkeer van den aartsbisschop van Keulen verzocht heeft. Men zegt dat het adres, hetwelk den Koning is ter hand gesteld, vol waardigheid en vrijmoedigheid is.

Men meldt uit Aken van den 9 November dat in den avond van den 8 nieuwe onlusten zouden uitgebroken zijn; de bijzonderheden ontbreken alnog, doch het schijnt altijd dat de kavallerielegenen de volksverzamelingen in beweging geweest is.

Zie hier van de andere zijde hetgeen men leest in den *Mercurius van Frankeland*, onder dagteekening Berlijn den 1 November jl.

Gisteren heeft de staatsraad zich vereenigd en het schijnt zeker dat het Gouvernement krachtadige maatregelen nemen zal; men zal beginnen met het leger te vergrooten en deze maatregel zal waarschijnlijk op de oostelijke provincien van toepassing worden gemaakt, alwaar eene soort van gisting en vooral te Ermeland, heerscht. Sedert gisteren heeft zich het gerucht verspreid, dat te Posen onlusten hadden plaats gehad en de landlieden deze ongelukgheden hadden veroorzaakt. De garnisoens soldaten waren ver-

pligt geweest gebruik hunner wapenen te maken, om de beweging meester te worden. Indien deze tijding zich bevestigd, bestond er klaarlijk tusschen beide partijen der monarchie, hoezeer de gene van de andere zeer verwijderd (het Rijn en Poolsch Pruisen) eene overeenstemming van gevoel en gezigtspunten, die men aan te vorderen kan toeschrijven.

De heer *Cuttat*, Pastoor van Purrentruf, die, gelijk men weet, voor ten onregte vervolgd is geweest, is te Colmar in den nacht van den 5 op den 6 aan eene beroerte overleden.

Ten gevolge eener zamenzwering in het Koningrijk Polen en in de westelijke gouvernementen van het Russisch Keizerrijk, wegens welke zich een der handelss, *Simon Konarski*, met een aantal zijner medezamengezworenen, te Wina in hechtenis bevindt, heeft Z. M. de Keizer van Rusland bevolen, op alle roerende en onroerende goederen der aangeklaagden onverwijld beslag te leggen, en dit onder bijzonder toezigt der Kroon te stellen, tot uitvoering van welken maatregel de militaire gouverneur van Winaa bereids is overgegaan.

Het gebed der aldaar gevangenen wegens genoemde zamenzwering beloopt zelden.

ENGELAND.

LONDEN, den 17 November.

De Fransche, Oostenrijksche, Pruisische, Spaansche en Belgische Ministers hebben gisteren weder op het bureau van buiten-

pen, inzonderheid te Youghal, welke plaats door een zijner zonen in het Parlement vertegenwoordigd wordt, met veel geestdrift ontvangen. In de aanspraken, zoo daar als elders gehouden, heeft hij het volk gewaarschuwd, dat de Tories, met den hertog van *Wellington* en sir *R. Peel*, aan hun hoofd, zich weder vereenigen, om het gezag in handen te krijgen, en de Ieren te onderdrukken, maar het tevens bemoeidigd met de verzekering, dat zijne tegenwoordige togten strekken om die factie den doodsteek toe te brengen, en de nog overgebleven drie vierden der tiende te doen afschaffen, of anders de Unie te doen herroepen. Hij heeft zijne toehoorders, de belofte laten afleggen, dat zij voortaan weigeren zonden de tiende te betalen.

De andere partij zit mede niet stil. Te Dublin is den 14 dezer eene groote bijeenkomst van zoogenaamde Oranjielieden gehouden, uit afgevaardigden van alle iersche distrieten zamengesteld, en heeft tot het beleggen van eene algemeene vergadering, onder goedkeuring der groote Oranji-loge, besloten, ten einde de gevaren, welke de Protestanten in Ierland thans heviger dan ooit bedreigen, meer algemeen bekend te maken en middelen tot afwendig daarvan te beramen.

FRANKRIJK.

PARIS den 16 November.

De Sloomboot *de Tartare* is den 5 dezer op de reede van Toulon aangekomen, aan boord hebbende het ligchaam van den *H. Eutropus*, hetwelk de Paus aan de maatschappij ter verspreiding van het geloof, gevestigd te Lijon, ten geschenke heeft gegeven. Zij was den 2 November uit Civita Vecchia vertrokken. In den morgen van het vertrek begaf zich de legaat van den Paus aan boord, verzeld van al de hooge ambtenaren; na eene korte wandeling op het dek is hij terug gekeerd en door vijftien kanonschoten begroet geworden.

De kleine raad van Lucerne heeft een zijner leden belast om zich door de Paters Franciskanen, hunne titels van schuldvorderingen, renten enz. te doen ter hand stellen; men kent te zeer delag e

BRUSSEL den 19 November.

gedienstigheid dier monniken voor de radikale partij; doch deze toegewijdenheid, zegt de *Constitutionnel neuchâtelois*, kan alleen tot hunne schande en geenzins voor hunne zaligheid strekken.

De goederen van Belgische coöperatie worden op dit oorschip meer geheiligd en geëerbiedigd in Thessalie, Sijrie, Arabië, dan in de onder de Ottomaansche en Egyptische overhoofsching van de vere kantonen van Zwitserland, alwaar het gezag in handen is van vele zoogenaamde rekkelijke Pacha's, die met den titel van *radikalen* versierd zijn; men moet derhalve zoo als de *Observateur van het Jura* te regt opmerkt, niet verwonderd wezen, wanneer de overster der religieuze gestichten van Zwitserland de wijk naar monarchale staten nemen en duizende pogingen aanwenden om hunne fortuinen tegen plundering, en verwoesting te beveiligen. Men weet dat de Abbé *Muri* zijne roerende goederen naar de woestijnen der kleine kantonen overgebracht heeft, ten einde door de zoogenaamde kozakken niet te worden geplunderd. De religieuze van den H. *Blasius*, verplicht om hun geld en kostbare voorwerpen te behouden, hebben dezelve naar Oostenrijk gezonden.

Hetzelfde dagblad herinnert bij die gelegenheid aan het klooster van Einsiedlen, hetwelk zich voorbereidt om een eigendom in het Vorstendom van Lichtenstein aan te schaffen.

De Abbé zal binnen weinige dagen vertrekken om daarvan bezit te nemen en aldaar gebouwen te doen oprigten. Het is waarschijnlijk dat eene Succursale kerk in afwachting der gebeurtenissen zal worden gebouwd. Het ondankbare en domme volk van Einsiedlen verdient voorzeker eene dergelijke tuchting.

— De broeders der Christelijke scholen van Nismes gaan een nieuwe dienst aan de bevolking bewijzen. Eene menigte kinderen, die in den loop der week in de werkplaatsen en fabrieken hunnen handen arbeid moeten besteden, hadden slechts den Zondag voor hun onderwijs over. De broeders hebben verzocht op dien dag eene school te openen; de geestelijke overheid, de universiteit en stedelijke regering hebben tevens dit ontwerp goedgekeurd. De opening der Zondags school heeft dan ook op den 11 dezer plaats gehad. Men heeft alle hoop dat de arbeidende klasse daarvan gebruik zal maken. De leerlingen zullen naar de kerkelijke diensten gebracht en bijzondere onderrichtingen zullen hen door achtbare geestelijken worden gegeven.

Mgr. de bisschop van Algiers vertrekt wederom naar Bordeaux van waar hij zich naar Rome zal begeven; doch men reist thans zoo spoedig als men kan terug naar Algiers. Het is waar te zeggen, dat hij op het paleis en bij het ministerie van oorlog het welwillendste onthaal genoten heeft. Men gevoelt de behoeften om deze schoone zending aan te moedigen, die zoo veel invloed op de lotgevallen van Afrika kan hebben. De Koning heeft aan den nieuwen bisschop een prachtige mijter en aan zijne Cathedrale kerk twee ornementen van rijk zijden stof en een troongehemelte ten geschenke gegeven. Wat meer is de Vorst onderrigt van al het goed hetwelk Mgr. *Dupuch* te Bordeaux gesticht heeft en de wonderbare werken die hij met zoo veel ijver, en beleid ondernomen en daargesteld heeft, heeft hem eene Somme van 5000 franken voor diezelfde oprichtingen ter hand gesteld.

Het ministerie van oorlog heeft zich niet minder bereidvaardig getoond voor alles wat den waardigen bisschop kon begunstigen. Men heeft voor hem te Algiers een zeer geschikt verblijf in gereedheid gebracht; een huis wordt voor hem gemeubileerd en van al het noodzakelijke voorzien. Voor zijne Priesters is een tractement en de noodige fondsen zijn voor de uitoefening van den godsdienst in de Cathedrale kerk toegestaan. Mgr. de Bisschop neemt op dit oogenblik slechts een klein getal Priesters met zich mede, doch heeft er vele terug gehouden die hij achtervolgelijk en naar gelang der behoeften zal doen overkomen. Men zegt dat zich een groot getal Priesters voor deze missie heeft aangeboden en de prelaat diegenen heeft kunnen kiezen die hem voor zulk eene moeilijke zending het meest geschikt zijn voorgekomen.

De prelaat is, tijdens zijn verblijf te Parijs, aan het hoofd van onderscheidene plegtigheden tegenwoordig geweest. In vele kerken heeft men ve. langt hem te willen hooren en de Bisschop heeft zich met veel goedheid daartoe bereidvaardig getoond. Zondag, den 11 heeft hij de Catechismussen in St. Sulpitius bezocht. Een ander prelaat Mgr. *Purcell*, Bisschop van Cincinnati en Mgr. de Bisschop van Algiers hebben de Catechismus verhoord, aldaar hebben zij gepredikt en de mis gedaan. De plegtigheid was indrukwekkend. Het was iets zeldzaam een Bisschop uit Amerika en een Bisschop uit Afrika te hooren onderwijzen en de een na den ander de jeugd eener parochie der hoofdstad te zien vermanen.

in de zitting van de Kamer van verlagen voortgezet van den 17 dezer heeft de heer *Werkjes* over het Belgische vraagstuk, uit naam der commissie, die met het opstellen van een antwoord op de openingsrede van Vorst *Leopold* belast was, het ontwerp van zulk een adres voorgelezen. Dit stuk bevatte, behalve eenige zinsneden over de binnenlandsche aangelegenheden van België, woordelijk het volgende:

SIRE,

„ De natie kon er niet aan twifelen, dat Uwe Maj. ten aanzien van onze geschillen met Holland, de gevoelens deelde, die haar hezielden. Zij wist, dat gij met moed en volharding de regten en de belangen des lands zoudt verdedigen. Maar die schitterende openbaarmaking der nationale denkwijze, die thans van Uwen troon is uitgegaan, was wel geschikt, om de geesdrift op te wekken waarmede uwe woorden toegejuicht zijn. Terwijl van de eenstemmigheid tusschen de regering en het volk heeft doen blijken heeft zij tevens aangetoond, waar onze kracht gelegen is.

„ Onze regten, Sire, zijn de zoodanige, die iedere natie moet voor staan: hare eenheid namelijk en de onschendbaarheid van haar grondgebied; zij berusten op dat aloude volksbestaan, hetwelk het Belgische volk in 1830 slechts heroverd heeft.

„ Die regten waren in 1831 miskend geworden, en zoo België, te midden der onheilen, die toen Europa bedreigden, in de smartelijkste opofferingen heeft toegestemd, dan was dit slechts onder de stellige, door de vijf mogendheden verleende verwaarborging van eene *onmiddellijke* uitvoering, die ons tegen alle verdere wisselvalligheden zekerheid zou hebben verschaft. Maar de mogendheden zijn voor het doen gelden dier verwaarborging teruggedeinsd; en de Hollandsche regering, wel verre van tot aan ons land en aan Uwe Maj. afgedwongene bepalingen toe te treden, heeft liever verkozen ze af te wijzen en op den tijd hare berekeningen te grondén, ten einde de gebeurtenissen ten voordeele harer zaak te doen dienen.

„ Zich te buigen naar de harde voorwaarden van een uit de omstandigheden geboren verdrag, hetwelk eene tegenpartij lange jaren achtereen schijnt te hebben voortgezet, is een verdrag, dat de kansen daarvan te onderwerpen. Nu de onmiddellijke uitvoering, die eene der wezenlijke voorwaarden van de aanneming des verdrags was en die alleen België in de harde noodzakelijkheid had kunnen plaatsen van zijn grondgebied te zien verminken, zoo wel door toedoen van Holland, als door de verdraagzaamheid der bemiddelende mogendheden, niet heeft plaats gehad, zijn de zaken op dit punt niet meer in haar geheel; de tijd heeft sedert tusschen ons en onze Luxemburgsche en Limburgsche landgenooten zulke nauwe banden bevestigd, dat men ze niet zou kunnen verbreken, zonder de heiligste beginselen van het regt der volken te miskennen. Maar de woorden Uwer Maj. hebben ons grond gegeven, om te gelooven, dat men het ontwerp, om ons eene schuld op te leggen, die wij niet hebben aangegaan, om onze provincieën te verbrekken en om de vereeniging harer bewoners, die eeuwen heugt, te verbreken, niet heeft laten varen. Intusschen zijn de dwalingen, in de verdeeling van de schulden van het Koninkrijk der Nederlanden begaan, thans middaakklar; en eene bodervinding van acht jaren heeft aangetoond, dat de oude en innige betrekkingen van Limburg en Luxemburg met de andere Belgische provincieën, het geluk van allen uitmaakten, zonder den vrede van eenig land van Europa te verstoren.

„ Sedert vier eeuwen is Luxemburg met België vereenigd. De Belgische omwenteling heeft de hereeniging daarvan met de andere provincieën niet bewerkt, maar die alleen gehandhaafd. Die provincie, ofschoon met den naam van groot-hertogdom bestempeld, is nooit als een Duitsche staat bestuurd. De van de Nederlandsche regering uitgegane, organieke en openbare staatsstukken, hebben de negen zuidelijke provincieën, in overeenkomst met haar vroeger bestaan, en zonder eenig onderscheid voor Luxemburg te maken, daargesteld. België heeft derzelve grenzen in geen deele uitgebreid; het heeft zich van de noordelijke provincieën afgescheiden; het heeft een eigen Koning begeerd; het heeft de militaire regten van het Duitsche Bondgenootschap, de eenige uitzonderingsregten, die op het Koninkrijk der Nederlanden drukten, erkend; het heeft die erkend, zoo als ze sedert vijftien jaren bestonden.

„ De provincie Limburg is in hare tegenwoordige grenzen, uit kracht van verdragen bepaald. De oude enclaves, die tegen andere enclaves, in Holland gelegen, verwisseld waren, zijn nu ook

» België is dus door geenerlei geest van overheersching bewogen geworden; het wil enkel burgers behouden, die met hetzelfde door eene langdurige gemeenschap verbonden zijn.

» Indien bij het te sluiten eind-verdrag, onafhankelijk van ons wettig aandeel in de Nederlandsche schuld, billijke geldelijke opofferingen noodzakelijk waren, zijn wij bereid, om daarin toe te stemmen, ten einde een pand des vredes te geven; maar Holland moet alle denkbeeld van overweldiging laten varen ten aanzien van bevolkingen, die Belgen willen blijven, en wier afkeerigheid voor dat land eene voortdurende bron van ongelegenheid zijn zou.

» Wij vertrouwen er op, Sire, dat de mogendheden de regtvaardigheid onzer zaak zullen inzien. Frankrijk vooral, welks staatsinstellingen met die van België overeenkomen, en eraan door zoo vele banden gehecht is, zal zijne ondersteuning aan ons land niet weigeren; het zal de zedelijke kracht niet laten varen, waarover het thans beschikt, maar die het op den duur zou kunnen verliezen, indien de volken, en zelfs degenen, die het naast aan zijne grenzen wonen, zich onder een stelsel moesten krommen, hetwelk geenerlei acht slaat noch op de herinneringen, noch op de gewoonten, noch op de nationale gevoelens welke de menschen onderling aan elkander hechten en die het ware regt der volken uitmaken. Groot-Brittannie, waaraan België insgelijks door naauwe banden verknocht is, zal niet vergeten, dat het uit ons onafhankelijk volksbestaan talrijke voordelen trekt.

Wij zijn bereid, Sire, om tot schikkingen toe te treden, die met onze eer en onzen tegenwoordigen toestand overeenkomen, *wij zijn bereid, om meer dan ons aandeel te dragen in den last van de schuld, die op Holland drukt.* Maar indien eene mislukte magt gebezigd mogt worden, om medeburgers, die niet willen ophouden dit te zijn, van hun vaderland te berooven, dan zouden wij ons nog naauwer om den troon van Uwe Maj. gesloten houden, dan zouden wij voor geen offer tot verdediging des vaderlands terugdeinzen, en de verantwoordelijkheid van gebeurtenissen van ons afwerpen, strekkende om het openbaar krediet uit te putten, met welks hulp alleen onze oprechte wenschen tot het sluiten van eene duurzame vrede met onze Noordelijke naburen verwezenlijkt kunnen worden.

De goede krijgsgesticht onzer troepen, hunne vorderingen in den wapenhandel en de vaderlandsche geest, die hen bezielt, bewijzen, wat wij van hen voor de handhaving onzer regten te wachten hebben. De behoeften des lezers zullen niet nalaten van het voorwerp onzer levendige zorgen te zijn.

» Wij hebben ons verstand en onderscheidende mogendheden tusschen Uwe regering en onderscheidende mogendheden zijn aangeknoopt. De verdragen van handel en scheepvaart met Frankrijk en de Ottomanische Porte zullen, zoowel als de andere verdragen, waarop Uwe Maj. ons doet hopen, met de oplettendheid worden onderzocht, die zij verdienen. Wij koosteren het vertrouwen, dat bij het met Holland te sluiten verdrag op de Schelde tegen alle belemmering zal worden gewaarborgd.

De beraadslagingen over dit adres zijn dadelijk in de kamer begonnen. De heer Metz, een afgevaardigde uit Luxemburg, heeft het denkbeeld geopperd, om zonder eenige woordenwisseling tot stemming over te gaan. Dit denkbeeld heeft echter geen bijval gevonden. Nadat de heeren de Renesse, Simons, Doignon, de Longree en Scheijven redevoeringen van algemeenen aard, en vooral ook tegen de zoogenaamde verbroekeling van het Belgische grondgebied, hadden gedaan, is op voorstel van den heer H. de Brouckere, de zinsnede wegens het voordeel, dat Engeland van België trekt, aldus aangevuld.

Groot-Brittannie, aan hetwelk België insgelijks door naauwe banden verknocht is, zal niet vergeten, dat het uit ons onafhankelijk volksbestaan talrijke voordeelen trekt. De overige groote mogendheden, die met Frankrijk en Groot-Brittannie de Conferentie uitmaken, en die zich gedurende acht jaren van de vreedelievende bedoelingen en het rechtschapen volkskarakter der Belgen hebben kunnen overtuigen, zullen daarin voor de toekomst een waarborg van vrede vinden.

Op voorstel van den heer Pirson is de hiervoor onderhaalde zinsnede, dat België bereid is, om meer dan zijn aandeel in de Nederlandsche schuld te dragen, weggelaten.

Het alzoo gewijzigde adres is daarna door al de tegenwoordig zijnde leden, ten getalle van 83, goedgekeurd.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH den 21 November

— Uit 's Hage schrijft men het volgende:

» Z. D. H. de Hertog Bernard van Saxe-Weimar en deszelfs oudste zoon, zijn van hunne langdurige buitenlandsche reis, in deze hoofdstad teruggekomen. In Julij 1837 vertrok Z. D. H. naar

» Z. D. H. de Hertog Bernard van Saxe-Weimar en deszelfs oudste zoon, zijn van hunne langdurige buitenlandsche reis, in deze hoofdstad teruggekomen. In Julij 1837 vertrok Z. D. H. naar Turkije. Bij den Sultan te Constantinopel werd de Hertog zeer goed ontvangen. Vervolgens bezocht hij Napels, alwaar op het Marsveld te zijner eere een groot militair feest gevierd werd. Hij bezocht daarop de verschillende landen van den kerkelijken staat. Hem volgt de eer te bezocht te worden door den Paus te worden voorgesteld. Z. D. H. erlangde destijds de vergunning, om van den beroemden bronzen Faunus in het Museo Borbonico een afgietsel te maken. Te Rome werd 's Vorsten oudsten zoon door eene hevige ziekte aangelast, welke voor het behoud van dezen jongeling deed vreezen. H. D. H. de hertogin begaf zich, bij het vernemen dezer tijding, omstreeks de helft der maand Maart jl., naar Rome op reis en werd, op haren togt derwaarts, door de ongesteldheid van een hater kinderen, die haar vergezeld, te Nijmegen eenige dagen opgehouden. Op het einde dier maand vervolgde H. D. H. de reis. Toen de hertogin te Rome aankwam, vond zij haren zoon nog steeds ongesteld, doch het gevaar was geweken. Op zijne terugreis naar dit land, heeft Z. D. H. Wurtemberg bezocht en zich juist te Stuttgart bevonden gedurende de eerste dagen, dat Z. K. H. de Erfprins van Oranje aldaar was aangekomen. De hertog woonde er de voorstelling bij, die vereerd werd met de tegenwoordigheid van het koninklijk gezin van Wurtemberg, alsmede van Z. K. H. den Erfprins van Oranje. Ten slotte behooren wij hierbij te voegen, dat Z. M. de koning van Napels, den hertog geschenken gedaan heeft, uit de opgravingen in Pompeji.

BEOORDEELING DER CONCORDANTIE BIBLIORUM SACRORUM.

De uitgaven der Concordantie van den bijbel vermenigvuldigen en inderdaad dit werk is van zoo veel belang en gemak dat het niet te bevreemden is, dat soortgelijke boeken niet alleen door herders en predikers, maar door een ieder, die zich met ernstige studien bezig houden en dikwerf het heilig schrift moeten raadplegen, gezocht worden. Thans 'is wederom eene andere merkwaardige uitgave in 4o groot formaat verschenen.

De uitgever is de heer Dutripon, Hoogleraar in de godgeleerdheid, die dit werk aan Mgr. den Aartsbisschop van Parijs heeft opgedragen. Daarin kondigt hij aan dat hij de oude Concordantien heeft gezien, herzien met twee en twintig duizend nieuwe aanhalingen vergroot en met geschied en aardrijkskundige noten verrijkt heeft, die in geene andere uitgaven gevonden worden.

De schrijver herhaalt de voorreden van *Hubertus Phalesius*, Religieus van Afflighem, in België, en levert chronologische tafelen van het H. Schrift in zes tijdvakken verdeeld. Er zijn zelfs twee tafelen om op twee verschillende wijze de jaren vóór de schepping te berekenen, benevens de beknopte inhoud van al de boeken des ouden en nieuwen testaments, en de uitlegging der Hebreuwsche, Syrische, Chaldeuwsche en Grieksche namen, in hunne latijnsche en Fransche beteekenis.

Voor den tekst der Concordantie heeft de uitgever eene letter gekozen, een weinig grooter dan de gewone. Deze letter is aangezien eene kleine besparing derzelve.

Deze uitgave, die zeer goed en met zorg gedrukt is, maakt een boekdeel uit van 1500 bladzijden, die goed ingebonden, zeer gemakkelijk zal zijn en het zal niet noodig wezen, zoo als dikwijls het geval is, om daarvan twee boekdelen te maken. Dit werk bevat mede een *Index testimoniarum a Jesu Christo et Apostolis in novo testamento citatorum ex veteri.*

DE HEER ELVENICH TE BONN.

Dr. Elvenich van Breslau is tot hoogleraar aan de Universiteit van Bonn benoemd geworden. Het is dezelfde die met den heer Braun naar Rome vertrokken was, om de leerstellingen van *Hermes* te verdedigen en die ter verdediging dier leerstellingen de *Meletemata Theologica* en laatstelijk de *Acta Hermesiana* heeft uitgegeven, waarover wij in onderscheidene nummers gesproken hebben. In de voorrede van dit laatste geschrift verhalen de heeren Elvenich en Braun de voornaamste omstandigheden hunner reis naar Rome. Daarin leggen zij eene halstarrige verkleefdheid aan de door den heiligen Stoel veroordeelde gevoelens aan den dag en het is juist daarna dat men aan den heer Elvenich een leerlaars stoel toevertrouwd; het is niet mogelijk om de aan het Hermetianismus verleende gunst en de minachting voor de beslissing van den heiligen Stoel meer wereldkundig te maken en meer openlijk aan den dag te leggen, immers wie heeft Elvenich beroemd? Het Pruisisch gouvernement? of is het de Universiteit van Bonn? Is het ook de heer Husgen? In al die vooronderstellingen is de keus niet minder bedroevend.

BEELDHOOUKUNDE.

De vermaarde Beeldhouwer Thorwaldsen heeft gedurende zijn verblijf te Rome een Christus beeld en die der Twaalf Apostelen in marmer vervaardigd om in de kerk te Kopenhagen geplaatst te worden, welke beelden allen meesterstukken zijn. Het Gouvernement zoude hem daarvoor betalen tachtig duizend rixdaalders, of ongeveer honderd duizend guldens. Hij heeft aan den Minister van Financien geschreven, dat hij, deze gelden bestemd heeft tot het daarstellen van een Muzéum voor de Beeldhouwkunde, hetwelk zijn naam zal dragen.

Door het plaatsen van deze beelden in de Cathedrale kerk van een Luthersch Bisschop, kan worden opgemaakt, dat niet al de Protestanten een afkeer van Beelden hebben; die den Zaligmaker en Heilige personen verbeelden; of zal men deze ook al als Afgodendienaars, die de heiligen aanroepen, willen beschouwd hebben?

ADVERTENTIEN.

SYMPHONIA

Lektuur van Muzikale Wetenschappen.

Uitgave van C. L. VAN LANGENHUYZEN

en T. GEERTS JZN.

De SYMPHONIA, eene Muzikale Lektuur, bevattende: Theorie, Praktijk, Historie, Biographie, Chronologie, Archeologie, Harmoniologie, Akousiek, Aesthetiek, Instrumenten, Anecdoten, enz.; versierd met fraaije op steen gebragte Portretten, Muzijk Voorbeelden, Figuren en Karaktérs.

Zal worden uitgegeven in Wekelijksche Afleveringen, te beginnen met den 5den Januarij 1839.

De Prijs per Jaargang is voor Amsterdam f 4; en voorts door het geheele Rijk f 5 franco per Post.

Door de Uitgave der SYMPHONIA hopen de Ondergeteekenden in eene tot dusverre bestaande behoefte van Nederlands Muzikaal-Publiek te voorzien. De geringe prijs en de belangrijke inhoud maken alle aanprijzing overbodig. De Prospectus is alom te bekomen. Heeren Boekhandelaren, die meerdere Prospectussen verlangen, gelieven zich daartoe franco te adresseren aan het Bureau van de *Symphonia*, Singel bij de Boutinghsluis No. 465.

De Heeren Boekhandelaren te 's Bosch gelieven hunne Abonnementen op te geven aan D. A. A. DE ROOIJ, door wien zij de noodige Exemplaren zullen ontvangen.

De Uitgevers.

C. L. VAN LANGENHUYZEN EN T. GEERTS JZN.

AMSTERDAM, 19 November 1838.

** De naaste Bloedverwanten of vermoedelijke Erfgenamen van **CAREL ROOTENBERG** of **RODENBERG**, volgens informatie gewoond hebbende in de Provincie Noord-Brabant, die in den Jare 1834 per Z. M. Fregat Schip van Oorlog, **DIANA**, naar de Oost-Indien vertrokken, en in den Jare 1836 aldaar overleden, verzoeken eenen nadere inlichtingen, ten aanzien van zijne nalatenschap, verzocht, met volledige bewijzen die hun recht constateren, en gefrankeerde brieven, zich zoodra mogelijk te adresseren aan den Notaris **K. L. GLUPPEL**, aan den Helder

AANBESTEDING.

Het Kapelbestuur der Roomsche Catholieke Gemeente van **Vortum**, Gemeente **Vierlingsbeek**, Arrondissement **Eindhoven**, Provincie Noord-Brabant, zal onder nadere approbatie op Dingsdag den 11 December 1838, des voormiddags ten elf ure ten huize van **H. DEINEN**, aldaar in het Openbaar bij inschrijving en opbod aanbesteden.

Het doen van eenige **VERNIEUWINGEN** en **HERSTELLINGEN** aan de **KAPEL** aldaar met de Leverantie van al de daartoe benoedigde Materialen.

Het Bestek, volgens hetwelk de bovengemelde Aanbesteding zal plaats hebben, zal ter lezing liggen bij **H. DEINEN** en het Kerkbestuur voornoemd, terwijl des Maandags vóór de Aanbesteding ter plaatsse aanwijzing zal worden gedaan.

** De Notaris **JOH. DE BERGH**, te 's Hertogenbosch, heeft in het openbaar Provisioneel Verkocht:

1e Koop. Een groot goed doornimmerd en wel ter neering staande **HUIS** en **ERF**, genaamd de **Boden Moten**, geqt. D. 92, met een afzonderlijk **BOUW** daar achter, voorts **OPENPLAATS**, **STAAL** en verder aanhooren, te 's Hertogenbosch op het Hinthamerende, en achter uitkomende aan de Zuid-Willems-Vaart met de Slagen voor f 2000,00. De Affaire eener wet bekante **SCHIJTELIJN** in bovengemeld **HUIS** uitgeoefend wordende, kan des verkiezende door den koper worden overgenomen.

2e Koop. Een wel ter neering staande **HUIS** en **ERF** onlangs grootendeels vernieuwd, genaamd den **Trompetter**, geqt. C. 200, met eene **GANG** ter zijde en eene **OPENPLAATS** en kleine **WONING** daar achter, te 's Hertogenbosch in de Hinthamerstraat voor f 2100,00.

3e Koop. Vijf onlangs geheel nieuw gebouwde **WONINGEN** en **ERF**, achter het huis de **Trompetter**, en strekkende tot de **Dieze**; voor f 560,00. De twee laatste koopten in Massa voor f 2660,00.

4e Koop. Een **HUIS** en **ERF**, of **OPENPLAATS** geqt. A. 374 te 's Hertogenbosch in de Lange Tolbrugstraat bij de Caserne; voor f 840,00.

5e Koop. Een **HUIS** en **ERF**, genaamd het **Jagertje**, geqt. A. 380, te 's Hertogenbosch in de Lange Tolbrugstraat; voor f 620,00.

Alles bij gedrukte Bijtellen in het breede omschreven, waarvan de Finale Verkoop zal plaats hebben, op Dingsdag den 27 November 1838, des avonds ten 7 ure, in het Oud Stads-Koffijhuis, staande aan de Markt bewoond bij **F. M. HOHMANN**. Voorts zal na afloop der boven gemelde Verkoop door voornoemden Notaris de **B. E. G. H.** geveerd, en veertien dagen daarna, Finaal Verkocht worden. Een **HUIS** en **ERF** of **OPENPLAATS**, genaamd het **Keukelbosch**, geqt. D. 540, te 's Hertogenbosch in de St. Jacobsstraat, nabij de Caserne, mede bij gedrukte Bijtellen, in het breede omschreven.

GRANENMARKT.

Tarwe prijshoudend. Verkocht: 133 p. Rost. f 370 in ent., bij partij; voorts in cons. 126 p. n. Rijn f 333; 118 p. Vriesche f 317, 320; 322, 323 p. dito f 328, 330.
Rogge met meer handel tot genoteerde prijzen; 149 p. Riga f 225; 117 p. Petersb. f 218; 114 p. o. Riga f 210; 120 p. Riga f 224 bij partij; 121 p. Pommer f 232; 114, 116 p. ger. Odessa f 200, 202.
Zomer f 150.
Haver tot iets lagere prijzen opgeruimd, 88 p. sijne f 105; 85 p. dito f 100; 90 p. dito f 106.
Boekweit als voren met goede handel; 117 p. Amersf. en Nijkerk f 193; 114 p. Vries f 182.
Koolzaad dadelijk zonder handel; op 9 vat in November en in April 68 p.
Lijnzaad traag; 113 p. Odessa f 287.
Raapolie werd in den beginne iets hooger gehouden, doch blijft later weder slaanw; per 6 w. f 40. Vliegend f 39, 4, 1/2 Decemb. f 39, 4, 3/4; Mei 1839 f 39, 1/2.
Lijnolie per 6 w. f Vliegend f 29, 1/2.
Hennep Olie per 6 w. 29; Vliegend f 31.
Raapkoeken f 68 a f 74.
Lijnkoeken f 8 a 10.

Graanprijzen te Eindhoven den 20 November

Rogge	f 7-00 a 0-00
Boekweit	het Ned. Mud. - 4-70 a 0-00
Haver	- 2-80 a 0-00
Het Nederlandsche pond Boter.	- 0-60 a 0-55
De 4 Roggebrood	38 Cents.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

De notering was te Parijs den 17 November 5 pCt. 111; 3 pCt. 82,10; Nap. r. 102,25; Sp. Ardoin 17; Rom. L. 101,4.
Ter Antwerpsche beurs van 20 November werden de Ardoins tegen 16 1/4 genoteerd; Uitgestelde 5 1/4.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

Maandag den 10 November, ten vier en een half ure.
Werk. Sch. 2 1/2 pCt. 101, 1/2; 1/2 pCt. 101, 1/2; 1/2 pCt. 101, 1/2; Kansb. f 23 1/2; Amert. Sijnd. 4 1/2 pCt. 95 1/2; 1/2 pCt. 79 1/2; Handel. 175 1/2; Oost-Ind. 5 pCt. 99 1/2; 1/2 pCt. 79 1/2; Spoorw. 102 1/2; Ardoin 85. p. st. 16 1/2; 1/2 pCt. 150.

Te 's Hertogenbosch, bij **D. A. A. DE ROOIJ**, Boek- en Courantdrukker.